Ministerstvo kultury

Maltézské náměstí 1
118 11 Praha 1

telefon: 257 085 111
fax: 224 318 155
e-mail: posta@mkcr.cz

MKCRX006JIS7

Vyvěšeno/zveřejněno dne: 18.11.2013

Sejmuto dne: 19.12.2013

(Návrh)

Opatření obecné povahy č. …/2013, o prohlášení části krajinného celku - území Hornické kulturní krajiny Abertamy-Boží Dar-Horní Blatná za památkovou zónu

Ministerstvo kultury, jako příslušný správní orgán, podle § 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění zákona č. 132/2000 Sb. a zákona č. 320/2002 Sb., a § 171 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), vydává opatření obecné povahy, kterým

prohlašuje

část krajinného celku - území Hornické kulturní krajiny Abertamy-Boží Dar-Horní Blatná (okres Karlovy Vary): Katastrální území: k.ú. Ryžovna (608874), k.ú. Boží Dar (608866), k.ú. Hřebečná (600024), k.ú. Jáchymov (656437), k.ú. Abertamy (600016), k.ú. Potůčky (726516), k.ú. Horní Blatná (642380),

za památkovou zónu.

Článek 1
Předmět ochrany

Předmětem ochrany v památkové zóně Hornická kulturní krajina Abertamy-Boží Dar-Horní Blatná je montánní krajina dokladující způsob těžby a zpracování rud s mimořádnou koncentrací pozůstatků po montánní činnosti, jejímiž kulturními hodnotami jsou stará důlní díla se svými technickými a technologickými zařízeními doprovázená nadzemními stavbami,

architektura vzniklá v důsledku montánní činnosti, propadliny, pinky, vodní příkopy a sejpy, zejména Červená jáma a Schneppova pinka na Hřebečné, důl Mauritius se štolou Kryštof na Hřebečné, vodní příkopy k dolu Mauritius, Mrtvý rybník, lom u Hřebečné, část revírů Neklid, Zlatý Kopec – Kaffenberg a Hrazený potok, sejpy u Božího Daru, sejpy na Kravím potoce, Božídarské rašeliniště, Vlčí jámy, Blatenský vodní příkop, Kozí sejpy, doly Konrád a Vavřinec u Horní Blatné, pozůstatky po těžbě na Bludné, na Sněžné hůrce – důl Zuzana a Svatý Duch, v Luzích a na Jelením vrchu u Horní Blatné, vodní příkopy k bývalému mlýnu na výrobu kobaltové barvy při Blatenském potoce.

Článek 2
Podmínky ochrany

1) K zajištění památkové ochrany památkové zóny a jejího prostředí, které se sídly, architektonickými soubory, jednotlivými památkovými objekty, strukturou pozemků, komunikacemi, vodními plochami, vodními toky, trvalými porosty, zachovalými starými důlními díly s nadzemními stavbami a pozůstatky po montánní činnosti vykazují významné kulturní hodnoty, se stanovují tyto podmínky ochrany:

a) využití pozemků musí být v souladu s jejich historickým charakterem a kapacitními a technickými možnostmi,

b) veškeré úpravy veřejných prostranství, ploch, staveb a objektů v zastavěném území památkové zóny a veškeré zásahy v nezastavěném území památkové zóny nesmí poškodit předmět ochrany a musí směřovat k zachování kulturních hodnot památkové zóny vymezených v článku 1,

c) při rozhodování o nové výstavbě, modernizaci objektů a přestavbě musí půdorysné a výškové uspořádání staveb, hmotové řešení objektů, členění fasád a použité materiály respektovat charakter a měřítko dochované zástavby charakteristické pro obec, na jejímž území se památková zóna nachází. Významné dominanty v území a pohledy na ně musí být zachovány.

2) Podmínky ochrany památkové zóny stanovené v odstavci 1 se nevztahují na lesní hospodaření, pokud se na dotčeném lesním majetku hospodaří podle schváleného lesního hospodářského plánu nebo lesní hospodářské osnovy.

Článek 3
Vymezení hranice památkové zóny

Hranice památkové zóny Hornická kulturní krajina Abertamy-Boží Dar-Horní Blatná začíná na severu u obce Český mlýn a pokračuje východním směrem. Její průběh je totožný s průběhem státní hranice se Spolkovou republikou Německo. Začíná v k.ú. Ryžovna a pokračuje na k.ú. Boží Dar. U Božího Daru pak dále po hraně p.p.č. 1013 a 1014, dále přechází komunikaci na p.p.č. 865/2, pokračuje po jižní hraně p.p.č. 993 a 1001, poté opět podél p.p.č. 993, dále pokračuje podél p.p.č. 999, opět podél p.p.č. 993, a dále podél p.p.č. 998, 997, 996, 995, přechází komunikaci p.p.č. 983 a pokračuje po jižní straně p.p.č. 979, 975, 974, opět p.p.č. 975, 973 a přechází přes komunikaci a pokračuje po jižní straně p.p.č. 971, 970, 952, 949, přechází komunikaci na p.p.č. 944, přechází komunikaci p.p.č. 865/1. Hranice dále pokračuje po hraně parcely p.p.č. 200/29, 200/28, 179/3, 179/1, 179/2, 200/20, 200/2, pokračuje po jižní straně p.p.č. 683/2 a po jižní straně p.p.č. 702/1, 751/1, 733/1, překračuje komunikaci p.p.č. 887 a pokračuje po hraně p.p.č. 741/2, 931, 924/1, přechází do k.ú. Ryžovna a pokračuje podél p.p.č. 393/1, 726, 393/3, přechází do k.ú. Hřebečná a

pokračuje podél p.p.č. 1838/2, 1838/1, 1838/3, 1764/1, 1859/2, 1798/1, 1798/2, pokračuje v k.ú. Jáchymov podél p.p.č. 4857/1, dále vede po severní straně cesty p.p.č. 5226 a pokračuje podél p.p.č. 4872, poté překračuje p.p.č. 5226 a pokračuje podél říčky Bystřice p.p.č. 5251 jihozápadním směrem; přechází do k.ú. Abertamy a stále vede podél říčky Bystřice nyní pod p.p.č. 1990/1 a pokračuje k silnici z tzv. Abertamské zatáčky do Abertam. Tuto komunikaci v k.ú. Abertamy p.p.č. 1953 překračuje a dále vede po východní straně p.p.č. 601/1, st.p.č. 590, p. p.č. 601/3, 601/2 a stáčí se západním směrem, vede po hraně p.p.č. 742/1 a 741/1. Dále pokračuje podél říčky Bystřice p.p.č. 1990/1, překračuje ji, lomí se západním směrem a pokračuje po jižní hraně p.p.č. 725, 697/1, 697/3, 697/1, 1964, 691, 1960, 667/1, 667/2, 667/5, kolem p.p.č. 667/4 se stáčí na sever a pokračuje severním směrem opět podél p.p.č. 667/1, překračuje Husovu ulici na p.p.č. 1984/1, dále pokračuje po západní hraně p.p.č. 228. Následně překračuje silnici Abertamy – Pernink p.p.č. 1972/1, přechází potok Rybná p.p.č. 1998/1, pokračuje podél p.p.č. 2034, st.p.č. 816, opět podél p.p.č. 2034, 2033, 2031, 2028/1, překračuje potok Rybná a vede po západní hraně p.p.č. 240, 243/1, 253, 288/8, 288/9, 288/3, 288/2, 288/11, 288/4, překračuje komunikaci p.p.č. 1935/1 a pokračuje po severozápadní hraně p.p.č. 315, 509/1, překračuje komunikaci p.p.č. 1930/1 a pokračuje po západní hraně p.p.č. 399/1 do k.ú. Hřebečná p.p.č. 1994, pokračuje podél p.p.č. 1246/1, st.p.č. 360, p.p.č. 1197/1, 1202, dále překračuje komunikaci p.p.č. 1926 a pokračuje podél p.p.č. 1245/1, 1241, přechází do k.ú. Ryžovna a vede podél p.p.č. 349/1, 335/2, 311, 308, st.p.č. 58, opět p.p.č. 308. Pokračuje po jižní hraně komunikace p.p.č. 1260 a 1259 v k.ú. Potůčky. Dále pokračuje v k.ú. Horní Blatná podél komunikace p.p.č. 1141/1, od této komunikace se stáčí jihozápadním směrem podél p.p.č. 376/5, 376/1, 324/1 a 309/8. Následně hranice přetíná komunikaci p.p.č. 1134/1, tj. pokračuje z bodu střetu p.p.č. 309/8, 296/1 a 1134/1 do bodu střetu p.p.č. 218/6, 218/1 a 1134/1, dále pak pokračuje po jižní hraně p.p.č. 218/6, 223/3, 1133/1, překračuje těleso trati Karlovy Vary – Potůčky p.p.č. 1195/1, pokračuje dále podél p.p.č. 1027/1, přechází Blatenský potok p.p.č. 1185 a pokračuje severním směrem podél p.p.č. 1015, přetíná komunikaci p.p.č. 1173 a pokračuje podél p.p.č. 972/7, 972/8, 972/9, opět 972/8, 973/4, 973/3, přechází do k.ú. Potůčky p.p.č. 1162/3, a dále pokračuje podél p.p.č. 1162/1, 160/1, 126/2, pokračuje podél Blatenského potoka p.p.č. 1367. Hranice dále vede po západní hraně p.p.č. 1152, po střetu s p.p.č. 1171 se stáčí směrem severním. Pokračuje dále podél p.p.č. 1171, 1360, přechází Blatenský potok p.p.č. 1367 a pokračuje podél p.p.č. 175, přechází p.p.č. 1361 a komunikaci p.p.č. 1173 a pokračuje dál podél p.p.č. 1172. Dále pokračuje podél p.p.č. 214, přechází přes vodoteč p.p.č. 1361 a z bodu střetu p.p.č. 1361, 207/5 a 207/7 vede do bodu střetu p.p.č. 1167, 1208/2 a 207/1, přechází p.p.č. 1167 a pokračuje dál podél p.p.č. 147, překračuje p.p.č. 1208/2 a pokračuje dál podél p.p.č. 764/1 v k.ú. Horní Blatná. Vede podél p.p.č. 1161, 780/4, 780/2 a přechází do k.ú. Potůčky, kde pokračuje podél p.p.č. 1225/1. Dále vede podél p.p.č. 1229, 1232, 598, 1343, 1387, překračuje cestu p.p.č. 1233 a vede po severovýchodní hraně p.p.č. 596, překračuje p.p.č. 1345, pokračuje po severní hraně p.p.č. 698, překračuje p.p.č. 1346, vede po severní hraně p.p.č. 702, překračuje p.p.č. 1282 a dále pokračuje po severovýchodní hraně p.p.č. 814, 698, po severní hraně p.p.č. 1272, překračuje p.p.č. 1354/2 a vede po západní hraně p.p.č. 1276 k řece Černé. Tu překračuje a vede podél řeky Černé p.p.č. 1342/1 do k.ú. Ryžovna na p.p.č. 430/7 a dále pokračuje podél p.p.č. 614, vede po severní hraně p.p.č. 431/16, překračuje Kraví potok p.p.č. 1348 a pokračuje po severní hraně této p.p.č. 1348. Hranice se poté stáčí severním směrem a vede po západní hraně p.p.č. 431/2, překračuje komunikaci p.p.č. 611/1 a pokračuje po státní hranici se Spolkovou republikou Německo až k nejsevernějšímu cípu hranice u obce Český mlýn, kde se hranice uzavírá.

Hranice území památkové zóny je orientačně graficky znázorněna na mapě uvedené v příloze k tomuto opatření obecné povahy.

(Zpracováno podle právního stavu ke dni 22. 7. 2013.)

Článek 4
Účinnost

Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti v souladu s ustanovením § 173 odst.1 správního řádu patnáctým dnem ode dne jeho zveřejnění.

Článek 5
Poučení

Do opatření obecné povahy a jeho odůvodnění může podle § 173 odst. 1 správního řádu každý nahlédnout u správního orgánu, který opatření obecné povahy vydal. Proti prohlášení památkové zóny vydaném formou opatření obecné povahy nelze podle § 173 odst. 2 správního řádu, podat opravný prostředek.

Odůvodnění

A. Textová část

Ustanovení § 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, umožňuje část krajinného celku, který vykazuje významné kulturní hodnoty, prohlásit za památkovou zónu. Pro prohlášení památkové zóny je podle § 2 odst. 1 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon České národní rady č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, určující charakteristika významných kulturních hodnot území, vymezení hranice památkové zóny, popis předmětu ochrany, stanovení podmínek pro stavební a další činnosti směřující k ochraně území a zvýšení kvality životního prostředí.

Opatření obecné povahy je v souladu s ústavním pořádkem České republiky, s Listinou základních práv a svobod a s Ústavou České republiky, respektuje obecné zásady ústavního pořádku České republiky a opatření obsažená v tomto opatření obecné povahy neporušují ústavní principy rovnosti v právech a zákazu retroaktivity.

Prohlášení památkové zóny formou opatření obecné povahy na rozdíl od dosavadní aplikační praxe vychází z doporučení pracovní komise Legislativní rady vlády – komise pro správní právo *k návrhu vyhlášky o prohlášení území vybraných částí krajinných celku za památkové zóny*. Pracovní komise ve svém vyjádření vychází z toho, že podle § 6 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, může Ministerstvo kultury po projednání s krajským úřadem prohlásit území sídelního útvaru nebo jeho části s menším podílem kulturních památek, historické prostředí nebo část krajinného celku, které vykazují významné kulturní hodnoty, za památkovou zónu a určit podmínky její ochrany, ale ustanovení výslovně neuvádí formu vyhlášky ministerstva ve smyslu čl. 79 odst. 3 Ústavy ČR. Výslovné zmocnění k vydání vyhlášky pak neobsahuje ani § 45 uvedeného zákona, a proto ji nelze vydat. Vzhledem k tomu, že prohlášení území za památkovou zónu svou povahou a obsahem po materiální stránce není podle názoru komise právním předpisem, ale spíše opatřením obecné povahy, neboť jde o správní akt s konkrétně vymezeným předmětem

a obecně určeným okruhem adresátů, doporučuje tato komise vyhlásit památkovou zónu formou opatření obecné povahy podle části šesté správního řádu. Ministerstvo pravomoc k vyhlášení památkových zón má a k vydání opatření obecné povahy na rozdíl od vyhlášky podle ustálené soudní judikatury výslovné zákonné zmocnění nevyžaduje, postačuje pravomoc vydat závazný správní akt, který není ani právním předpisem ani rozhodnutím ve správním řízení. K dané problematice se pak vztahuje zejména nález ÚS sp. zn. Pl. ÚS 14/07 ze dne 19. 11. 2008, který se přiklonil k materiálnímu pojetí institutu opatření obecné povahy, tzn. že není nezbytné výslovné zákonné zmocnění k vydání opatření obecné povahy, postačuje naplnění pojmových znaků (konkrétnost předmětu a obecnost adresátů) a pravomoc příslušného orgánu. Nutno dodat, že opatření obecné povahy je nový institut zakotvený ve správním řádu s účinností od roku 2006, přičemž Ministerstvo kultury od roku 2005 nepřistoupilo k vydání žádné vyhlášky o prohlášení území za památkovou zónu. Předložený návrh o prohlášení památkové zóny je tedy první od právní existence opatření obecné povahy.

Navrhované opatření obecné povahy není v rozporu se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z mezinárodních smluv ani obecně uznávaných zásad mezinárodního práva. Konkrétně se to týká mezinárodních smluv, ke kterým Česká republika přistoupila, jako je například Úmluva o architektonickém dědictví Evropy (publikovaná pod č. 73/2000 Sb. m. s.), Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví (publikovaná pod č. 159/1991 Sb. m. s.) a Evropská úmluva o krajině (publikovaná pod č. 13/2005 Sb. m. s.). Pro prohlašování památkových zón nejsou v rámci Evropské unie stanovena jednotná pravidla, právní úprava je plně ponechána na pravomoci členských států.

Důvody k prohlášení památkové zóny

Základem pro vymezení území památkové zóny byl provedený terénní průzkum a zpracování vědeckých projektů pro dotčené území. Podkladem pro definování zásad urbanizace a hospodaření v území krajinných památkových zón a navržení krajinářských, urbanistických a architektonických regulativů včetně definování nedovolených zásahů v předmětných územích jsou závěry odborných pracovních skupin, ustavených za účelem zpracování podkladů pro návrh nové památkové zóny, a provedených studií. Pro účely česko-německé sériové nominace na Seznam světového dědictví UNESCO Hornická kulturní krajina Krušnohoří byl na základě terénního průzkumu a odborných studií proveden výběr historicky významných celků k prohlášení za památkové zóny. Za Karlovarský kraj byly vybrány dva krajinné celky k prohlášení za památkové zóny, a to Hornická kulturní krajina Abertamy-Boží Dar-Horní Blatná a Hornická kulturní krajina Jáchymov, za Ústecký kraj se jedná také o dva krajinné celky, kterými jsou Hornická kulturní krajina Háj-Kovářská-Měděník a Hornická kulturní krajina Krupka.

Problematika byla průběžně konzultovaná s dotčenými kraji, městy, obcemi a odbornou organizací státní památkové péče - Národním památkovým ústavem, který zpracoval podkladové materiály. Protože se návrhy dotýkají česko-německého sériového statku Hornická kulturní krajina Krušnohoří nominovaného na Seznam světového dědictví UNESCO, byla problematika konzultovaná také na mezistátní úrovni.

V případě, že by nedošlo k prohlášení území za památkovou zónu, hrozila by nedostatečná ochrana dokladů o životě našich předků pro budoucí generace, v tomto případě poznání všech aspektů montánního regionu a jeho kultury a zejména dopadů rudného dolování na montánní a monetární dědictví světového rozměru. Rizikem s tím spojeným může být, že se dostaneme do rozporu se zájmy státní památkové péče podle zákona č. 20/1987 Sb. i mezinárodních

smluv, ke kterým Česká republika přistoupila, jako je například Úmluva o architektonickém dědictví Evropy, Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví a Evropská úmluva o krajině.

Území Hornické kulturní krajiny Abertamy – Boží Dar – Horní Blatná představuje svébytnou kapitolu o původu a vývoji uceleného hornického regionu. Krajina a památky na těžbu a zpracování rud, dochované v podstatě ve stavu po skončení těžby, poskytují komplexní náhled do specificky jedinečného světa obyvatel s montánní činností spojených. Podíl na spoluvytváření kulturní krajiny má vedle montánní i stavební činnosti člověka také dochované nedotčené přírodní bohatství Krušných hor s mimořádně hodnotnou florou a faunou.

Účelem prohlášení památkových zón Hornické kulturní krajiny Krušnohoří je zvýšená ochrana krajiny s kulturně historickými hodnotami souvislého území v okolí těchto sídel, utvářená po staletí trvající hornickou činností a navazujícími lidskými aktivitami. Vzájemně pohledově či funkčně provázané stavební památky a jejich vazba na přilehlou krajinu, spolu s umělými terénními útvary projevujícími se v reliéfu krajiny vyžadují ochranu formou spojitého území.

Definování podmínek pro zásahy v rámci stavební a jiné činnosti (včetně hospodaření v lesích a na zemědělské půdě) v památkové zóně přispěje v praxi k lepší péči o montánní dědictví a zejména ke zlepšení vynutitelnosti práva. Předejde se tak konfliktním situacím při projednávání investorských záměrů a záměrů stavebních úprav. Nedovolené zásahy do území v rámci stavební a jiné činnosti, které jsou v rozporu s požadavky na jejich ochranu, se rozumí jejich poškozování a ničení kulturně historických hodnot v území. Veškeré záměry je nutno posuzovat ve vztahu k montánnímu dědictví. Stávající forma výkonu památkové péče v územích s plošnou památkovou ochranou se nemění.

Charakteristika předmětného území

Území památkové zóny Hornická kulturní krajina Abertamy - Boží Dar - Horní Blatná zahrnuje nejvýznamnější části revírů Abertamy, Boží Dar a Horní Blatná v oblasti Krušných hor. Zachovaná stará důlní díla, jejich technická i technologická zařízení, jsou doprovázena nadzemními stavbami montánního charakteru i architekturou vzniklou díky důlní činnosti. Vymezené území zahrnuje i stavby s těžbou související a v neposlední řadě také pozůstatky po montánní činnosti v této části Krušnohoří. Mezi významné objekty a oblasti montánní krajiny patří Červená jáma a Schneppova pinka na Hřebečné, důl Mauritius a štola Kryštof na Hřebečné, vodní příkopy k dolu Mauritius, Mrtvý rybník, lom u Hřebečné, část revíru Neklid, Zlatý kopec – Kaffenberg a Hrazený potok, sejpy u Božího Daru, sejpy na Kravím potoce, Božídarské rašeliniště, Vlčí jámy, Blatenský vodní příkop, Kozí sejpy, doly Konrád a Vavřinec u Horní Blatné, Bludná, Sněžná hůrka – důl Zuzana, Luhy a Jelení vrch.

Jeden z ústředních revírů daného území - Hřebečná se nachází v centrální vrcholové partii Krušných hor, v místech s největší koncentrací rudních výskytů v Krušných horách vůbec. Tento revír patřil historicky k největším ložiskům cínových rud v českých zemích a díky své 400leté téměř kontinuální historii umožňuje sledovat vývoj dolování a zpracování rud po dlouhé období. Je zároveň názornou ukázkou montánní krajiny, dlouhodobě utvářené člověkem v souvislosti s exploatací rud. Všechny součásti souboru vykazují charakteristické podzemní a nadzemní znaky montánní činnosti: vyskytují se zde štoly z 16. až 18. století s dobře dochovanými ukázkami ruční hornické práce, šachty z 16. až 20. století, haldy hlušiny, rozsáhlé pinky vzniklé kombinací povrchového a hlubinného dolování v 16. až 18.

století, báňské rybníky a příkopy, pozůstatky po zpracování rud a doklady historického osídlení.

Historický rudní revír Boží Dar, proslulý od 16. století těžbou rud stříbra a rýžováním i těžbou cínových rud, se nachází v centrální vrcholové partii Krušných hor. Na jihu sousedí s revírem Jáchymov, jemuž se (pokud jde o charakteristiku stříbrorudných žil) do značné míry podobá, na východě s méně významným revírem Loučná, na západě pak sousedí s cínovými revíry Hřebečná a Horní Blatná. Jedinečná jsou v oblasti Božího Daru především cínovcová rýžoviště, která se v podobném rozsahu a zachování jinde v Krušných horách nenacházejí. Neméně významné jsou i pozůstatky po dolování cínových, železných a dalších rud s doklady historického osídlení na Zlatém Kopci.

Rudní revír Horní Blatná je charakteristickým představitelem ložiska cínových rud vázaných na polohy zrudněných greisenů uložených v krušnohorské žule. Těžba probíhala nejpozději od počátku 16. století až do poloviny 19. století. Kromě tohoto ložiskového typu, známého především z Blatenského vrchu a Bludné, se zde vyskytují i ložiska cínovce v okolních xylitech vázaná na exokontakt žul, dále křemenné žíly s výskyty Fe-Mn rud a v menší míře také žíly pětiprvkové formace s obsahem hlavně Ag- a Co-rud. Cínovec byl v okolí od nejstarších dob dobýván rovněž z četných rozsypů a aluviálních uloženin. Po dobývání všech těchto surovin se v okolí dochovaly četné pozůstatky, které dodnes významně formují okolní krajinu. Těžba rud kobaltu přispěla už od přelomu 16. a 17. století k rozvoji výroby modré kobaltové barvy, jejímž významným střediskem byla Horní Blatná. Výroba kobaltové barvy se udržela až do poloviny 19. století.

Město Horní Blatná je typickým představitelem krušnohorských horních měst, která byla zakládána v 16. století podle přesně vyměřeného zastavovacího plánu v souvislosti s nálezem rud. Původní renesanční půdorys s rozvinutou zástavbou jedinečných patricijských a měšťanských domů tvoří významný doklad historického osídlení své doby. Podle ustanovení § 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, byla za památkové zóny vyhláškou č. 476/1992 Sb., o prohlášení území historických jader vybraných měst za památkové zóny, ve znění vyhlášky č. 251/1995 Sb., prohlášena území historických jader vybraných měst. V rámci tohoto souboru bylo za památkovou zónu prohlášeno historické jádro města Horní Blatná.

Přínosy památkové zóny pro region

Hlavním cílem prohlášení krajinných památkových zón Krušnohoří je poskytnout obraz procesu přeměn krajin rudnou těžbou a jejich dopadů na okolní prostředí včetně vlivů hornictví na ekonomické, kulturní a sociální oblasti života po mimořádně dlouhé historické období, a to od začátků těžby ve 12. až do 20. století.

Lze konstatovat, že na území Krušných hor, tedy i v tomto území, je poměrně vyšší turistický ruch, a to především v zimních střediscích. Po prohlášení území za památkovou zónu, resp. v případě, že bude toto území zapsáno na Seznam světového dědictví UNESCO, se předpokládá zvýšená návštěvnost tohoto území rovněž v období duben - říjen, ale nepředpokládá se neúnosná koncentrace návštěvníků v některých lokalitách. Protože je poměrně dobrá dopravní dostupnost daného území, přínosem bude zvýšené využití dopravního spojení kromě zimního období i v ostatních ročních obdobích. Stejně tak se předpokládají přínosy ve vztahu k ubytovacím a stravovacím zařízením v daných oblastech a počítá se s jejich zkvalitňováním i rozšiřováním. Plánuje se zřízení dalších infocenter,

zpřístupnění dalších prohlídkových štol, ve kterých se návštěvníci budou moci seznámit s historií těžby a technikami dobývání rud v různých etapách vývoje krušnohorského hornictví, a zřízení dalších naučných stezek. Výše uvedené přínosy budou mít příznivý dopad na vytvoření nových pracovních míst. Propagace území je zajištěna prostřednictvím informačních portálů, vydáním nových průvodců, realizací akcí apod.

Turismus má navíc obecně relativně vysoké multiplikační efekty v území – a to zejména z hlediska zaměstnanosti. Vyhlášení památkových zón by mělo umožnit rozšíření turistické sezóny v dané oblasti i mimo zimní měsíce, což by mělo přispět minimálně ke snížení sezónní nezaměstnanosti v regionu (v terciárním sektoru mimo lyžařskou sezónu) – což pro region rozhodně bude znamenat přínos.

Dopady na lesní hospodaření ve vztahu k hornické kulturní krajině

V článku 2 Podmínky ochrany je v odstavci 2 uvedeno, že podmínky ochrany památkové zóny stanovené v odstavci 1 se nevztahují na lesní hospodaření, pokud se na dotčeném lesním majetku hospodaří podle schváleného lesního hospodářského plánu nebo lesní hospodářské osnovy. Tím je deklarován právní stav, který je poněkud nepřehledně kodifikován v právních normách tak, aby bylo postaveno najisto, že lesní hospodaření nebude prohlášením znemožněno, protože ochrana montánního kulturního dědictví není s hospodářskou lesní činností v rozporu. Podle § 14 zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči, v platném znění, je vlastník (správce, uživatel) nemovitosti, která není kulturní památkou, ale je v památkové rezervaci, v památkové zóně nebo v ochranném pásmu nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace, nebo památkové zóny (§ 17), povinen k zamýšlené stavbě, změně stavby, terénním úpravám, umístění nebo odstranění zařízení, odstranění stavby, úpravě dřevin nebo udržovacím pracím na této nemovitosti si předem vyžádat závazné stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností, není-li tato jeho povinnost podle tohoto zákona nebo na základě tohoto zákona vyloučena (§ 6a, § 17). Lesní hospodářské plány a lesní hospodářské osnovy jsou nástrojem cílevědomého hospodaření v lesích, podávají všestranný obraz o současném stavu lesů, určují na základě nejnovějších poznatků cíle a úkoly hospodaření v lesích, a to zejména z hlediska pěstování a ochrany lesů, těžby dříví a ostatních funkcí lesa. Ustanovení § 14 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb. se na lesní hospodaření nevztahuje, jak bude podrobněji vysvětleno níže, přičemž opatření obecné povahy nemůže mít větší právní sílu než zákonný předpis. Z dikce § 14 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb. a zaměření lesních hospodářských plánů, příp. osnov, je zjevné, že se nejedná o činnosti stavební apod. Nejedná se ani o úpravu dřevin ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb., protože termín „úprava dřevin“ je zde legislativní zkratkou s přesným výkladem, který lesní hospodaření nezahrnuje. Při použití legislativní zkratky platí, že její obsah se vymezuje na prvním místě, kde se objevuje, a dále při jejím použití v dalším textu zákona již má takto stanovený obsah. Její obsah se pro další jednotlivá ustanovení nově nevymezuje. V tomto případě je pojem „úprava dřevin“ poprvé použit v ustanovení § 6a odst. 1 a na dalších místech, kde se tento pojem používá [§ 14 odst. 2 a odst. 7, § 17 odst. 1, § 35 odst. 1 písm. h) nebo § 39 odst. 1 písm. g)] již tento obsah pojmu znovu vymezován není a pojem musí být používán v rozsahu a podobě tak, jak byl vymezen na místě prvního použití. Ustanovení § 6a odst. 1 předpokládá, že pojem údržba dřevin se vztahuje výlučně k veřejným prostranstvím, a že úpravou dřevin je pouze kácení a výsadba dřevin na těchto prostranstvích. Jinými slovy úpravou dřevin není „pěstování a ochrana lesů, těžba dříví a zachování ostatních funkcí lesa“ – bez ohledu na intenzitu ani jakýkoli zásah na dřevinách (včetně kácení a výsadby) na místech, která definičně nespadají pod pojem „veřejného prostranství“ – to vymezuje ustanovení § 34 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Podle tohoto ustanovení zákona o obcích jsou veřejným prostranstvím všechna

náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení. Pojmově tedy veřejné prostranství není lesem, kdy pojem les je speciálně vymezen v § 2 písm. a) a b) zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů. Podle citovaných ustanovení lesního zákona se rozumí lesem lesní porosty s jejich prostředím a pozemky určené k plnění funkcí lesa, přičemž funkcemi lesa jsou přínosy podmíněné existencí lesa, které se člení na produkční a mimoprodukční. Pokud by tedy pod pojem „úprava dřevin“ mělo spadat i hospodaření v lesích, musela by se tato skutečnost promítnout do zmíněné legislativní zkratky, což se však nestalo a ani nebylo zákonodárcem zamýšleno.

Rovněž se nejedná ani o terénní úpravy, protože tento pojem je definován v zákoně č. 183/2006 Sb., stavební zákon, v platném znění, když § 3 odst. 1 uvádí, že terénní úpravou se pro účely tohoto zákona rozumí zemní práce a změny terénu, jimiž se podstatně mění vzhled prostředí nebo odtokové poměry, těžební a jim podobné a s nimi související práce, nejedná-li se o hornickou činnost nebo činnost prováděnou hornickým způsobem, například skladovací a odstavné plochy, násypy, zavážky, úpravy pozemků pro zřízení hřišť a sportovišť, těžební práce na povrchu.

Na lesní hospodářské plány a lesní hospodářské osnovy mohou být kladeny požadavky památkové péče již ve fázi jejich zpracování, tak aby se předešlo případným nesrovnalostem při ochraně kulturního bohatství v průběhu vykonávání lesního hospodaření, a to na základě ustanovení § 29 odst. 2 písm. b) zákona č. 20/1987 Sb., kde je uvedeno, že obecní úřad obce s rozšířenou působností zabezpečuje předpoklady pro komplexní péči o kulturní památky a nemovitosti, které nejsou kulturní památkou, ale jsou v památkové rezervaci, v památkové zóně nebo v ochranném pásmu (§ 17), a v souvislosti s tím vydává jako dotčený orgán na návrh nebo z vlastního podnětu závazné stanovisko a poskytuje další podklady do řízení vedených jinými správními úřady než orgány státní památkové péče podle zvláštních právních předpisů.

Vzhledem k výše uvedenému, tedy k tomu, že lesní hospodaření nepředstavuje zásah do památkové podstaty území, nevznikají zde žádné náklady ani přínosy spojené s jeho realizací, neboť v daném případě nejde o vynětí z regulace, ale o výslovné deklarování skutečnosti (vymezené na úrovni zákonů), že právní regulace vyplývající z tohoto opatření obecné povahy nepřekračuje zákony danou mez ingerence památkové péče do hospodaření s lesy.

Ostatní

Opatřením obecné povahy jsou přímo dotčeny:

- obce, na jejichž území se památkové zóny rozkládají,
- orgány památkové péče, které jsou podle zákona příslušné k vydávání závazných stanovisek (obecní úřady obcí s rozšířenou působností, krajské úřady) a jejich nadřízené orgány (Ministerstvo kultury),
- fyzické a právnické osoby – vlastníci (správci, uživatelé) nemovitostí, stavebníci.

Nepřímo dotčeným subjektem je Národní památkový ústav, který jako odborná organizace zřízená Ministerstvem kultury zajišťuje podporu státní správy v oblasti ochrany zájmů památkové péče.

Vydání opatření obecné povahy nemá výrazný finanční dopad na výkon státní správy. Zde je nutno vzít v úvahu, že vybraná část území města Horní Blatná byla vyhláškou č. 476/1992 Sb., o prohlášení historických jader měst za památkové zóny, prohlášena za památkovou zónu. V rámci dotčeného území proto nedojde k dalšímu nárůstu požadavků na výkon státní správy. Co se týká zbývající části území, včetně měst Abertamy a Boží Dar, nárůst požadavků na závazná stanoviska představuje cca dvojnásobek stávajícího stavu, tj. na základě dlouhodobého průměru se ročně jedná celkem o vydání cca 50 závazných stanovisek.

Pokud se týká korupčních rizik, z praxe nejsou známé žádné korupční kauzy, které by se týkaly výkonu veřejné správy v oblasti státní památkové péče. V případě provázaného systému výkonu veřejné správy, který je založen na skutečnosti, že podklady pro vydávání závazných stanovisek vytváří odborná organizace, závazné stanovisko vydává orgán památkové péče a na jeho základě následně rozhoduje stavební úřad, vzniká poměrně malý prostor pro korupční jednání. Veškeré postupy správních orgánů jsou dostatečně upraveny související legislativou, nedochází ke koncentraci pravomocí, je vykonávána kontrolní činnost.

B. Grafická část

Grafickou část tvoří orientační mapa a podrobná mapa.

Orientační mapa území památkové zóny je uvedena v příloze k tomuto opatření obecné povahy.

Podrobnou mapu památkové zóny Hornická kulturní krajina Abertamy - Boží Dar - Horní Blatná zpracuje odborná organizace památkové péče do 90 dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto opatření obecné povahy. Kopie této mapy, které rozešle Ministerstvo kultury, budou uloženy u Ministerstva kultury, odborné organizace státní památkové péče, Krajského úřadu Karlovarského kraje, Městského úřadu Ostrov a u dalších obcí, na jejichž území se památková zóna nachází.

Výzva k připomínkám a námitkám

Návrh opatření obecné povahy spolu s odůvodněním Ministerstvo kultury projednalo s dotčenými orgány, kterými byla všechna ministerstva, Český báňský úřad, Český úřad zeměměřický a katastrální, Veřejný ochránce práv, Krajský úřad Karlovarského kraje, Městský úřad Ostrov, Město Horní Blatná, Město Abertamy, Město Boží Dar a Město Jáchymov.

V souladu s ustanovením §172 odst. 4 a 5 správního řádu mohou dotčené osoby, jejichž práva, povinnosti nebo zájmy mohou být opatřením obecné povahy přímo dotčeny, uplatnit písemné připomínky ve lhůtě 30 dnů ode dne zveřejnění k Ministerstvu kultury. Vlastníci nemovitostí, jejichž práva, povinnosti nebo zájmy související s výkonem vlastnického práva mohou být opatřením obecné povahy přímo dotčeny, mohou podat proti návrhu opatření obecné povahy písemné a odůvodněné námitky k Ministerstvu kultury ve lhůtě 30 dnů ode dne jeho zveřejnění.

[Vypořádání se s připomínkami a rozhodnutí o námitkách – doplní se po projednání návrhu podle postupu stanoveného v § 172 správního řádu]

V Praze dne …… 2013

……
Mgr. Jiří Vajčner, PhD.
ředitel odboru památkové péče

Příloha k opatření obecné povahy č……/2013

Orientační mapa území památkové zóny Hornická kulturní krajina Abertamy – Boží Dar – Horní Blatná

Památková zóna - Hornická kulturní krajina Abertamy - Horní Blatná - Boží Dar

